

Szerkesztőség kiadó-
hivatal és nyomda

Cluj-Kolozsvár, St. Baron
L. Pop. (Brassai-utca) 10.

Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
Zs. N. Sz. — 558

kéziratok kizárólag a
szerkesztőséghez cím-
rendők. Kéziratokat nem
adunk vissza.

Ramascator Robert
Budapest

KELET

ZSIDÓ-POSZTIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRA
Romániában

Egész évre — — 850
Félévre — — 460
Negyedévre — — 240
Egy hónapra — — 85
Egy szám ára pályaud-
varon és vidéken is 4 lei
Bukarestben — 5.—

Csehszlovákiában

Egy hónapra — csk 35.—
Egy szám — 150

1925 március 9 Hétfő

Cluj-Kolozsvár * VIII. évfolyam * 56 szám

5685. Adár 13

A második Eliás

Vajjon ki ne emlékezne még Jaques Eliásra, a bukaresti zsidó bankár, aki élete alkonyán úgy határozott, hogy apja — boldog emlékeztető Chaim Eliás — nevének kegyeletos megörökítésére, egymilliárd lejt kitevő vagyonát végrendeletileg a román kulturának és tudományának hagyományozta. Jaques Eliás, a bukaresti zsidó bankár, annak rendje és módja szerint elhalálozott, a végrendeletét szintén annak rendje és módja szerint felbontották és az ország apraja-nagyja álmélkodó csodálkozással adózott a zsidó bankár nemességének. Sőt az ország házában a honatyák felállással fejezték ki részvétüket, mint ahogy a parlament elnöke mondotta „a nagy román férfiú” halála fölött.

Azóta Jaques Eliást igyekeztek elfelejteni. Elkészültek-e, vagy épülőfélben vannak azok a tudományos intézetek, amelyek Chaim Eliás egyszerű nevét kell viseljenek, arról hallgat a krónika. A régi história nekünk is csak azért jutott az eszünkbe, mert Bukarestből a táviró a Jaques Eliás gesztus pendantjának hírét hozza. Bukarestben megint meghalt egy dús gazdag zsidó: Grosz Antal.

Ez a Grosz Antal ugyan nem volt akkora nábob, mint Jaques Eliás, neki csak harmincmilliárd lej vagyona volt, de szíve legalább is akkora volt, mint Eliásnak, Grosz Antal szívében ugyanis még a zsidó diákok számára is jutott hely és amikor egész vagyonát örökségként a diákoknak céljaira hagyományozta, kikötötte, hogy az összeg felét a román, az összeg másik felét pedig a zsidó diákok materiális és morális segélyezésére kell felhasználni.

Távol áll tőlünk a szándék, hogy a régi ideológia fegyvertárából kérjünk kölcsön érveket, amikor a két bukaresti zsidó gesztusát a magunk módján értékelni akarjuk. Ez a gesztus a lélek egyszerű megnyilvánulása volt, azé a zsidó léleké, amely még akkor sem tudja megtagadni az egész emberiséggel való közösséget, amikor a numerusz klauzusz címen a legvégben röpködő és az atmoszférát nyugtalanító betegség őt a társadalmi és tudományos élet különböző vonatkozásaiból teljesen ki akarja rekeszteni.

Jaques Eliás nem az első zsidó és Grosz Antal nem az utolsó, aki hasonló cselekedettel adott és ad példát az emberiségnek a zsidóság ama törhetetlen hitéről, hogy a tudomány világában nem szabad kínai falakat állítani emberek és fajok között és hogy a kultúra áldásaira egyformán van joga mindenkinek. Ezek a zsidók nap-nap után tetteikkel pecsételik meg ama nagyszerű erkölcsi parancsot, hogy „aki téged követ dob meg, dob vissza kenyérrel.” Még azzal az egyszerű fizikai igazsággal sem törődnek, hogy ez a játék vajmi egyenlőtlen, mert míg a kenyér hamar elfogy, addig a kő az ellenségek kezéből sohasem fog ki. Nincs annyi kenyere a világnak, amennyivel az ellenünk irányított köveket vissza lehetne hajtani. Ez az elgondolás készítette az új zsidó generációt arra a tanulásra, hogy nekünk üldözöttségünkben és magunkra hagyatottságunkban végre a saját problémáinkkal is törődnünk kell, hogy a gyógyulás útjára csak akkor lépünk, ha népünk bajaira mi magunk keresünk orvoslást. Jaques Eliás és Grosz Antal nem tartoztak az új zsidó generációhoz. Ők a zsidó problémát még a régi eszközök segítségével képzelték megoldhatónak. Am lássuk. Vajjon az Eliás és Grosz aranyhegyei megállítják-e a felénk irányított köveket.

Terjed a német vasutassztrájk

Berlinből jelentik: A szászországi vasutassztrájk kezd egész Németországra kiterjedni, mert a berlini teherpályaudvarokon ugyancsak sztrájkba léptek a vasuti munkások.

A hetvenötéves Masaryk

Az európai demokratikus küzdelmek, a legnemesebb humanista törekvések agg nesztora: Masaryk Garrigue Tamás, a csehszlovák köztársaság elnöke ma lett hetvenötéves. A gondviselés jövedve ennek a páratlan embernek, tudósnak és államférfinak az élet legfőbb ajándékát adományozta: azt az örömet, hogy még életében megérte élete nagy és verejtékes küzdelmeinek teljesülését, ideáljainak megvalósulását. Merészsége, fanatikus meggyőződése, cselekvésre kész energiái egy abszolutisztikus korszak és hatalom gigászi erejével szállottak szembe és eleinte úgy látszott, hogy a tulajdonságok Masaryk Tamást mártírrá avatják, nem pedig diadalmas hőssé. Ez az előkelő, gondolataiban és érzésvilágában elfinomult és mégis erőteljes államférfi pályája szintén az élet nyomoruságos viszonyai közül emelkedett magasba, mint a tudomány, művészet, politika annyi más hősé. Apja, — aki a hajdani Magyarország Köpcseny nevű falujában született, a császári udvarban kocsis volt. Masaryk Tamás a morva határon lévő Göding városkában látta meg a napvilágot, 1850-ben. A csehországi Cojkovice községben végezte elemi iskoláit, majd Hustopeciben néhány osztályt végzett el a német gimnáziumban. Innen ismét Gödingbe került, ahol mint rendkívüli hallgató a tanítóképzőbe iratkozott be és zeneleckéből tartotta fenn magát.

Szülei azonban úgy akarták, hogy valami mesterséget tanuljon és evégből Bécsbe küldik, ahol egy lakatos-családnál helyezték el. Masaryk Tamást azonban ambíciója nem hagyja nyugton és magánaton leteszi az érettségi vizsgálatot. Ezután beiratkozik a bécsi egyetemre, ahol elnyeri a doktori oklevelet.

Pályájának iver ekkor lendül meg a nagy szellemi és morális magaslatok felé. Elénk, analitikus szellemét a szabadgondolkodás fényessége kápráztatja el, de sohasem válik dogmatikusá, sohasem téved utópisztikus területekre. Mikor a prágai egyetemet két részre osztják: cseh és német osztályra, Masaryknak már olyan neve van, hogy meghívják rendkívüli tanárnak. A szabadgondolkodó, a nemzeti elnyomatás ellen küzdő cseh ifjúság ebben az időben az „Athe-neum” című lap körül tömörül s Masaryk egyik főmunkatársa lesz a lapnak.

Ekkor kezdi meg sorozatos támadásait a klerikalizmus és a katolikus egyház ellen. Cikkei miatt pörbe fogják és vallásábróítás címén több évi államfogházra ítélik. A börtönben — mint annyi másnak — szelleme elmélyül, filozófikus mélységekbe ér el s a magány felfedi előtte a társadalmi szervezet összefüggéseit, a szociális és nemzeti elnyomatások történelmi láncolatát.

Egész csomó, nagyértékű tudományos mű tervet születik meg agyában. A börtönből kikerülve, terveit valóra is váltja és sorra írja meg kiváló munkát. Ezek közül a legjelentősebbek: a „Hipnotizmus”, „Bevezetés az induktív történelmi teóriába”, „Pascal élete és filozófiája”, „Poligamia és monogamia”, „Költői művek”, „A konkrét logika alapelvei”, „Szláv studiumok” s még egész sorozata az érdekesebbnél érdekesebb, jelentősebbnél jelentősebb műveknek.

Eles történelemlátás, a fejlődés mozzanatainak szocialista szemszögből való vizsgálata, egy humanista lélek lehiggadt rajongása jellemzik e műveket, melyek egyben programot is adnak s egy kissé vallomások is: ouverturjai egy gazdag gondolatot és cselekvési energiát összeegyeztetni tudó férfinak.

Tudományos működésével egyidejűleg lép a politikai működés terére is. Politikai küzdelmeit eleinte a cseh realista pártban kezdi meg, melynek „Idő” (Cas) című lapjában már akkor hevesen szólal meg a cseh nemzeti függetlenség

követelése. Mint a realista párt tagját többször választják be a bécsi parlamentbe, ahol szóval folytatja küzdelmeit a cseh függetlenségért.

Döntő küzdelme a nemzeti ideálért a világháború kitörésével veszi kezdetét. Ő szervezi meg Benessel és Kramasz-szal a nemzeti rezisztenciát. Közben megszökik a monarchia területéről, hogy Svájcban, Franciaországban, Amerikában, Angliában, Romániában és Oroszországban a cseh nemzeti állam elismeréséért folytasson propagandát. Távollétében — in contumaciam — halálra ítélik.

A bolsevizmus kitörése Moszkvában találja. Nyitott szemmel vizsgálja az eseményeket és hazajövet ő írja meg az orosz problémát legjobban, legélesebben megvilágító könyvét.

A központi hatalmak frontjainak összeomlásával, a cseh nemzeti forradalom lezajlása után az első nemzeti cseh kormány élére kerül, ahonnan a cseh nemzeti lelkesedés ereje a köztársasági elnöki székbe emeli. Tudományos munkássága a háború alatt aktuális kérdéseket ölel fel, egyre-másra jelennek meg új könyvei, melyek közül az „Új Európa és a kis államok problémái”, az „Orosz probléma és a bolsevizmus”, a „Humanizmus ideáljai” címűek a legjelentősebbek.

Amióta a csehszlovák köztársaság elnöki székében ül, azóta mindig és mindenütt töretlen elvhűségének, nemes optimizmusától fűtött toleranciájának adta tanujelét. Hite a humanizmus diadalában, a szociális igazság eljövételében, a munka és felvilágosodás erejében tették megértővé a zsidókérdéssel szemben. Senki nálánál Európában mélysegebb megértője a zsidó nemzeti mozgalomnak nincsen, senki nálánál e méltatlanul elnyomott nép fájdalmát, hatalmas kulturértékeit nem honorálta.

Őt, az elnyomott fiát és héroszát, szocialista éléslátása, nemes emberi érzései, a szabadon szálló gondolat fensége, mélyseges kritikai érzéke megóvták attól, hogy elnyomottból elnyomóvá váljon. Az ő személyének tudható be, hogy bár pártokon és aktív politikai kérdéseken felül áll — mégis Csehszlovákiában aránylag legérintetlenebbül érvényesül a demokrácia szelleme. Ami kisebbségi elnyomás, igazságtalanság észlelhető Csehszlovákiában, — abban neki semmi része nincsen. Ő, mint Sion hegye — rendületlenül áll eszméi magaslatán, melyeknek egy részét az idő igazolta már.

Munkássága ma sem csökkent. Államférfiúi tevékenysége mellett most is hódol nemes szenvedélyének: az írásnak. Nemrégiben jelent meg az európai sajtóban megtárgyalt, híres könyve: „A demokrácia problémái” címen. Jelenleg emlékiratait dolgozik, melyekből az Új Kelet már szemelvényeket közölt.

A humanizmus, az emberi haladás, az igazság győzedelmében bizakodók, féltő szeretettel és nemzetiségre való tekintet nélkül küldik ma hódulatukat a nagyszerű tölgy, Masaryk Garrigue Tamás felé.

Nagyságát nemcsak tudásának mélysege, nemcsak cselekvésének elszántsága, a minden gáncsot megsemmisítő siker határozza meg, hanem a legnagyobb emberi értékek egyike: elfogulatlansága, mely következetes maradt önmagához. Ő, aki egy nemzetet kreált, — tehát a szó legszentebb értelmében nacionalista — sohasem tévedt a félhazafiak, az üzleti politikusok sovinizmusába. Bebizonyította, hogy saját nemzetünket akkor szeretjük igazán, ha megértjük a többi nemzetek ragaszkodását is nemzeti tulajdonságaikhoz és kulturájukhoz. Masaryk szocialista, aki tudja és hirdeti, hogy minden nemzetnek szüksége van az igazság nemzetköziségére, minden nemzet fiainak a szociális igazságban való egyesülésre, ami röviden ennyit jelent: béke!

Pénzkereső Nácika

(Timişoara-Temesvár, március 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Pénzkereső Nácikát nem így hívják. Az igazában tipikus német neve van, mint minden keleti zsidónak. Ezt a nevet — ha tetszik: „művésznévet“ — én adtam neki, hogyha később felcserepedik, ne szégyelje, hogy valamikor problémát okozott neki két lej ára egységes kenyér. Pénzkereső Nácika egyébként rövidnadrágos, fekete hajú, szurós, okos szemű kis zsidógyerek, alig tizenkét esztendő, növényben kissé visszamaradt, úgy hogy alig éri el az asztal szélét. Ezt a Nácikát azért neveztem el Pénzkereső Nácikának, mert a kis Nácika öregeket megszégyenítő példás szorgalommal pénzt keres, hogy esztendő őta ágyának szegezett özeveg édesanyját jól-rosszul eltarthassa.

Mert Pénzkereső Nácikán már zsenge gyermekkorában szeges korbáccsal vert végig a kegyetlen sors. Erőskaru, dolgos édesapja szétesett tagokkal maradt a doberdói pokolban, mikor még Nácika az óvodában élte le verőfényes kis életét és pajtasával kéz a kézben a „lánc, lánc, eszterlánc“-ot énekelte vékonyas gyerekhangján.

Azután jött egy sokpecsétés rideg levél, szegény mama borzasztóan sirt és folyton azt hajtogatta:

— *Mi lesz velünk Nácikám!?* . . .

A levélben az állott, hogy Pénzkereső Nácika édesapja, az erőskaru, dolgos bádogos hősi halált halt és ez a szomorú levél Nácikát a meleg fészek tarka cihás, pihés párnája, meleg ágyából egyenesen az élet forgatagába lökte ki, bele a sötét, hideg, téli éjszakába.

Egy darabig még az édesapja ruhái eladogatásából éltek, azután sor került a nélkülözhető butor-darabokra is. Mikor már egy falat kenyér sem volt a házban és nem akart megjönni a megígért hadisegély, akkor bizony párnát, paplant, lepedőt is eladott a mama. Rövid hónapok múlva csupaszon állt az elhalt kézműves meghitt családi fészke, csak a kis ágy, meg a nagy ágyak közül az egyik tette ki az összberendezést. Pénzkereső Nácika édesanyja mindennel megpróbálkozott, hogy kisfia számára a szikkadt, pusztá kenyeret napjában megszerezze. A végén már házakhoz járt libát tömni.

Nyirkos őszi napok jártak tavaly, kora reggelint, mikor Pénzkereső Nácika édesanyja tömni járt, sűrű, fojtogató köd lepte meg a földet. Egy lucskos őszi reggelen Nácika mamája felfázott, tagjai meggémberedtek és a lábát huzva vánszorgott haza. Ágynak esett és kínzó fájdalommal kvártélyozta be magát fűre lábaiba a reuma. A kecskeszakállú doktor bácsi a fejét csóválta, nagykomolyan, részvételt nézett Pénzkereső Nácikára és azt mondta, hogy a mamának hosszú hónapokig feküdnie kell majd az ágyban és forró gőzzel dunsztolni meredt testét.

Szegény mama ismét keservesen zokogott és kérdéssel fordult Nácika felé:

— *Mi lesz velünk Nácikám!?* . . .

Nácika úgy érezte, hogy felelettel tartozik magával is tehetetlen édesanyjának. Még hozzá komoly felelettel. Tettel. És Nácika alig tizenkét esztendő gyenge testében hirtelenében herkulési erőt érzett.

Egy délután eltűnt otthonról, miután előbb odakészítette lavórban az ágyemlelti székre édesanyjának a borogatni való forró vizet. Az édesanyja kinszenvedések között, jajgatva eltöltött álmatlan éjszaka után végre éppen elszenderedett, midőn Nácika a fejébe huzta a sapkáját és télikabát nélkül, vékony nyári cejgruhában lábujhegyen kiosont.

Késő este tért vissza, a nyakában spárgán egy kis ládika lógott. A láda színültig tele volt drága, „finom“ portékával. Volt benne szagos szappan, cipőperli, zsebtükör, bajuszpedrő . . . Azután szájpírosító, fogpaszta, képeslap, jaffai narancs, csokoládébonbonok cifra skatulyákban. Szóval: minden, de minden. És ő ezt hitelbe kapta a jóemberektől: becsületre.

Pénzkereső Nácika nekivágott az éjszakának. Vékony, szellős kis ruhájában talpalt lokálról lokálra. Az emberek elfogódva nézték az ambiciózus zsidógyereket. Kifejezteljes, ragyogó fekete szemében a jó emberekhez való bizalom, irántuk érzett szeretet csillogott. Büntanyák részeg vendégei, kacér éjjeli nők között mokus módjára sahan nesztelenül el Pénzkereső Nácika és kedves tolakodással kínálta vásári portékáját:

— Tessék szagos szappant, pudert, pírosítót, bajuszkötőt . . . Pofftic domnule! — és mosolyogva tartotta oda kis ládikáját egy morózus, nagybajuszu ur elé. Az emberek szájalommal, ezzel a legtisztább emberi érzéssel voltak Pénzkereső Nácika irányába és akkor is vásároltak valami csekélységet tőle, ha éppen nem is volt szükségük a megvett dologra.

Pénzkereső Nácika a kis inge alatt a kebelén

lógó vászonzacskóba dugdosta el a kapott husz- és ötleteket, no meg a tengersok fényes nickelpénzt. Hajnalonkint, a részeg lumpokkal, aludni nem tudó bohémokkal együtt tért fáradtan, agyonhajszolva nyugovóra, midőn bezárták a lokálokat és az éjszaka az uralmat átadta a nappal élő embereknek.

Beteg édesanyja nyugtalanul, ébren várta haza pénzt kereső kisfiát. Aztán busan, fején érezve az édesanya simogató kezét, Pénzkereső Nácika becsülettel leolvasta édesanyja fáradt ölébe az éjszakai keresményét.

Ezután már verőfényesebb napok következnek

A magyar hadikölcsönök tizszázalékos valorizációját kérik

Akik később vették a kötvényeket, azok számára háromszázalékos valorizációt akarnak

(Budapest, március 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) A közeli napokban a magyar nemzetgyűlés elé kerülnek a valorizációs törvényjavaslatok, amelyek különböző járandóságok és követelések felértékelését foglalják magukban és ennél fogva távolról sem elégitik ki az ország várakozását. Mert a tömegeket elsősorban az érdekelné, hogy mi lesz az életbiztosítások valorizációjával.

Ezenkívül minden valorizációnál jobban érdeklő a közönséget a hadikölcsönök sorsa, mint-hogy lehetetlennek tartják, hogy a kormány a háború folyamán kapott aranyértéknek legalább bizonyos hányadát vissza ne szolgáltatassa az aláíróknak.

Pénzügyi körökben számítanak arra, hogy a valorizációs törvényjavaslatok tárgyalása során napirendre kerül a hadikölcsönök valorizációja is. Ebben az ügyben ma érdekes fölterjesztés ment fel a pénzügyminisztériumhoz, amelyet a

le a két sorsüldözött emberre. Az emberek, az éjszaka jószívű mániákusai szeretik Pénzkereső Nácikát és gondoskodnak arról, hogy beteg anyjával együtt éhen ne haljon. Pénzkereső Nácika hajnalonkint fekszik ugyan le, ami erőfeletti teljesítmény egy apró kis zsidó gyerektől, de a kis ágyában büszkén nyújtózik ki, midőn jól megérdemelt nyugalomra hajtja fáradt fejét. Beteg anyja állapota is javulóban van már és már nem sóhajt fel olyan sűrűn:

— *Mi lesz velünk Nácikám!?* . . .

Pető Gergely

Hadikölcsön Érdekeltek Szövetsége nyújtott át. A szövetség, amelyben az összes vidéki pénzügyintézetek is képviselve vannak, arra kéri a pénzügyminisztert, hogy a hadikölcsönöket valorizálja.

A valorizáció mértékére a hadikötvénytulajdonosok nevében konkrét javaslatokat terjeszt elő a szövetség és azt kéri a pénzügyminisztertől, hogy az eredeti kötvényjegyzékkel szemben a befizetett aranyérték tíz százalékat, a nem eredeti jegyzékkel szemben, tehát akik a hadikötvényeket később vásárolták, az aranyérték háromszázalékát térítse meg.

Pontos számításokat is terjesztettek elő az érdekeltek az állam pénzügyi terhére vonatkozólag, amiből kitűnik, hogy az összes államadósságok kamat- és törlesztési terhe a valorizáció folytán évente 15 millió aranykoronával terhelné meg a büdztét.

Az új orosz külpolitika

Rykov kormányelnök nagy külpolitikai expozéja

(Berlin, márc. 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Moszkvából érkezett jelentések szerint *Tiflisben* március negyedikén ülésezett a Szovjetunió központi végrehajtóbizottsága. A komité elnöke, *Kalinin* beszéde elején rámutatott annak a ténynek nagy jelentőségére, hogy a Szovjetunió kormánya a transzkaukázusi szovjetföderáció fővárosában tartja tanácskozásait. Majd kijelentette, hogy a szovjethatalom a *parasztság gazdasági és kulturális igényeit, ugyszintén részvételét a szovjet közigazgatásban elő kívánja segíteni*. Az Unió financiai helyzetének szilárdulása lehetővé teszi, hogy még ezidén *csökkentsék a földadót huszonöt százalékra*.

Rykov ezután Szovjetoroszország de jure elismertetéséről szól.

Többrendbeli de jure elismertetés és egyben a Szovjetunió nemzetközi vonatkozásainak bizonyos labilitása jellemzi az elmúlt esztendőt. Hogy a Szovjetunió ellen az Angliában történt kormányváltás után formális blokk alakult volna meg, hivatalos megerősítést nem nyert, de a hírek maguk eléggé jellemzik a helyzetet. Ha miniszterek nem, de felelőtlen körök föltétlenül kísérleteztek ilyen irányban. A Szovjetunióra való nyomásra, különösen egyes államok pénzügyi igényeire való tekintettel mindenképpen nyomatékosan nyugtalanítja a Szovjetuniókat a közeli és távoli Keleten való befolyása.

Ami magát az európai helyzetet illeti, azt legjobban a forradalmi mozgalom ellanygulása és ellassulása jellemzi. Nem valószínű, hogy az utolsó évek krízisei a közeljövőben megismétlődjenek, azonban a nemzetközi ellentétek állandóan kiélesednek és ezt a versaillesi szerződések nem tudják megoldani. Ennek köszönhető az is, hogy egy egységes antiszovjet blokk szilárd kialakulása szintén kizárt dolog. A Szovjetunió nemzetközi helyzetének stabilitását csakis a gazdasági fellendülés és a pénzügyi rendezettség tudja biztosítani, feltéve, hogy ez külföldi segítség nélkül teremthető meg.

Rykov ezután a japán szerződés fontosságáról szól. Az Egyesült-Államok — mondotta — az egyetlen nagyhatalom, amely még nem ismerte el a szovjet-kormányt. Azonban a Szovjetunióhoz való gazdasági kapcsolatai meg fogják nehezíteni az Egyesült-Államok helyzetét. A szovjetkormány a maga részéről az Egyesült-Államokhoz való diplomáciai vi-

szony szabályozását kívánja, amire nagy szüksége van mindkét félnek, különösen keleti érdekeik megvédése miatt.

A Franciaországgal való megegyezés lehetséges és feltétlenül szükséges. A cári adósságok nem voltak gazdasági természetűek, hanem politikaiak és Franciaország teljes joggal tekintette a cári hadsereget a saját hadserege északi szárnyának, minthogy ilyen értelmű megállapodásai voltak a cári Oroszországgal. Franciaország elért mindent, amit ezzel akart. A szovjetkormány azonban a *cárizmus hódító terveiről lemondott*. A cári kormány francia hitelezője, akinek feje fölött Poincaré a cárnak odaigért a tengerszorosokat, most igényeit érvényesíteni akarja úgy a francia-, mint a szovjet-kormányánál.

Az adósságok formális elismerésének lehetősége azonban semmiképpen *sem zár ki objektív megállapodásokat* annál is inkább, minthogy a nemzetközi politikában igen sok *közös gondolat* adhat egymásnak találkozót.

Szovjetoroszországnak *Angliához* való viszonya, minthogy a londoni szerződést nem terjesztették az angol parlament elé, *változatlan*. A szerződés megsemmisítése az angoloknak több kárt okoz, mint a Szovjetunióknak. A szerződés ugyanis kártalanítást ígér bizonyos igényekre és elvégre mégis csak jobb *valamit*, mint *semmit* sem megkapni. Mi soha nem válhatunk be nem váltható kötelezettségekre.

Rykov ezzel zárta beszédét:

— Ez az esztendő alig fogja meghozni Oroszország számára a külföldi hitelsegélyt, a Szovjetunió külpolitikája tehát nem annyira materiális előnyök megszerzésére van beállítva, mint inkább a békéért való harcra. A Szovjetunió nem követi más államok felszerelési örületét, katonai kiadásai aránytalanul kisebbek, mint másutt. Az ülésszak során a kormány mindenesetre fel fogja vetni a kérdést, vajjon a békés fejlődésbe vetett hitében nem csökkentette-e túlságosan a katonai kiadásokat.

Amerika nem ismeri el az új albán kormányt

New.york, március 7. Az amerikai miniszter tanács elhatározta, hogy az új albán kormányt amely szerintük államcsíny útján szerezte meg a hatalmat, nem ismeri el.

Letartóztatás

Reimant szem

(Miskolc, márc. 7.) A miskolci tartóztatásba helyezett, egy Reimann letartóztatás után Reimann büneire semmit sem tudott

A rendőrségnek man Reinitz által amely feltevést eseten együtt lát Nusbacher kereskedő Rosmaring m abban az időben, kolták meg. Ugy annak idején Nus várja haza férjét, nyomozás során Reimann különböző részt, a valutacser volt Reinitznak.

Kihallgatása a szokolcsalásokat is beismerni nem ak iratot intézett a kedjen, hogy szállítsák Hidasné várják, hogy a v nak vallani.

Ejszakai

Gyilkosság egy

(Cluj-Kolozsva

sitójától.) A kolozs fölött itélkezett. A hallgatják végig a cselekményeket, a néztek az aktákba örrel belépett vád a büntény felért e vumok vibáltak b

A referens bíró

Az 1924. év táncot rendezett e lucska, Magyarzika a kisiklodi legénye a mulatsághoz, né gatott a cigány s rődtek össze egy s váltás hallatszott. Juon magyarszily György szomszéd a szép Anikát, tá

A tánc hevébe

jobban meg-megszé azt a falusi morál zódott a legénytől a táncot. Nyisztor s, mikor látta, nosan szorongatja bosszun gondolkoz csol vetett a legé

Egymásnak is me jük társaik, akik meg a mulatságot egymástól, de a se fel a szitkozódáss pán György vezet és elmentek a fal iddógáltak. Már-m valaki hírül hozt

zott vagy hat leg Topánt. Topán a kapuján s nekivá mellékutakon meg észrevette a cselet rübelül tizenkét romsótól volt, Top zaját, visszafordu

— Aki nem

Nyisztor több fordultak, mert volt, akinél kö azonban a sérte és rárontott a k kodtak így a k György kirántot lébe döfte. A sz az néhány óra n

A dési törvé tárgyalta az ügy

Letartóztatták Reinitz állítólagos cinkosát

Reimant szembesíteni akarják Reinitzcal

(Miskolc, március 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) A miskolci rendőrség pénteken előzetes letartóztatásba helyezte Reinitz állítólagos bűntársát, egy Reimann nevű kereskedőt. A rendőrség a letartóztatás után nagy apparátussal fogott hozzá Reimann bűneinek kiderítésére, de ezideig még semmit sem tudott rábizonyítani.

A rendőrségnek az a feltevése, hogy Reimann Reinitz áldozatainak volt a felhajtója, amely feltevését abból meríti, hogy három esetben együtt látták Reinitzcal, így Ungváron Nusbacher kereskedő meggyilkolásakor, Miskolcon Rosmaring megölésakor, Kolozsvárt pedig abban az időben, amikor Grosz Hermant gyilkolták meg. Ugyancsak Reimann értesítette annak idején Nusbacher feleségét is, hogy ne várja haza férjét, mert Amerikába szökött. A nyomozás során megállapította a rendőrség, hogy Reimann különböző szokolhamításokban vett részt, a valutacsempészésben pedig segítőtársa volt Reinitznek.

Kihallgatása alkalmával Reimann csak a szokolcsalásokat ismerte be, azonban egyebet beismerni nem akart. A miskolci rendőrség átiratot intézett a kassai rendőrséghez, intézkedjen, hogy Reinitzot szembesítés végett szállítsák Hidásméretre, mert a szembesítéstől várják, hogy a vádlottak majd egymásra fog-nak vallani.

Ejszakai halálos párbaj

Gyilkosság egy leány két szép szeméért

(Cluj-Kolozsvár, március 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári tábla a tegnap egy gyilkos fölért ítélték. A bírák, kik rendszeren elfásválva hallgatják végig a mindennap megismétlődő büncselekményeket, a tegnap különös érdeklődéssel néztek az aktákba és hallgatták végig a szuronyos örrel belépett vádlottat és bőbeszédű tanukat. Maga a bűntény felért egy regénnyel, örök emberi motívumok vitárltak benne.

A referens bíró így olvas az aktákból:

Az 1924. év Nagyboldogasszonyának napján táncot rendezett egy Szamosujvár melletti kis falucska, Magyarországi fiatalok. A táncra meghívták a kisiklői legényeket is. Délután fogtak hozzá a mulatsághoz, néhány óra múlva azonban elhallgatott a cigány s a táncoló párok kíváncsian verődtek össze egy sarokban, ahonnan indulatosszaváltás hallatszott. Az történt ugyanis, hogy Nyisztor Juon magyarszilvási legény összeveszett Topán György szomszédjával. Nyiszornak szeretőjét a szép Anikát, táncra kérte Topán.

A tánc hevében a hatalmas szál fiatal legény jobban meg-megszorongatta a lányt, mint ahogyan azt a falusi moral megengedi. A lány se igen húzódott a legénytől, odadől a mellére és úgy ropta a táncot. Nyiszort egészen elvakította a féltékenységre, mikor látta, hogy az ő szeretőjét olyan otthonosan szorongatja valaki. Beállt egy sarokba és a bosszún gondolkodott. Mikor a pár elébe ért, gáncsol vetett a legénynek, hogy verekedésre ingerelje. Egymásnak is mentek volna, ha nem állanak közökük társaik, akik kérték őket, hogy ne zavarják meg a mulatságot. A két legény erre el is vált egymástól, de a sértett Nyisztor ezután sem hagyott fel a szitkozódással, mire a kisiklői legények Topán György vezetésével kivonultak a táncteremből és elmentek a falu koreszmájába, ahol késő estig időgáltak. Már-már hazafelé készülődtek, mikor valaki hírül hozta nekik, hogy Nyisztor összetoborzott vagy hat legényt a ezekkel meg akarja verni Topánt. Topán a hirre kiosont a vendéglő hátsó kapuján s nekivágott a mezőnek, gondolva, hogy mellékutakon megy majd haza. Nyisztor azonban észrevette a cselt és a legény után iramodott. Körülbelül tizenkét óra lehetett, mikor utólérte. Koromsötét volt, Topán azonban meghallotta üldözőinek zaját, visszafordult s rájuk kiáltott:

— Aki nem megy vissza, azt azonnal lelövöm. Nyisztor többi társai erre megijedtek és visszafordultak, mert Topán György szabadságot katonaként, akinél könnyen lehetett fegyver. Nyisztor azonban a sértett szerelmes dühével nem tágitott és rárontott a legényre. Körülbelül félóraig viaskodtak így a koromsötétben. Egyszer csak Topán György kirántotta bajonetjét és az ellenfele mellé dobtá. A szurás olyan szerencsétlen volt, hogy az néhány óra múlva kiszervezett.

A dési törvényszék folyó év január kilencedikét tárgyalta az ügyet és enyhítő mellékkörülményekne

véve tekintette. Topán Györgyöt halált okozó súlyos testisértésért két és félévi fegyházzal sújtotta. Az elítélt felebbezett.

A kolozsvári Tábla vezető elnöke megkérdezte a legényt:

— Miért öltél?

A legény kiegyenesedett. Felfényltek szemei és remegő hangon válaszolt:

— Nem akartam, ő rontott nekem először... aztán meg olyan szép is volt az a lány...

Az ügyész vádbeszéde után Giurgiu János dr.

védőügyvéd mondott jól megalapozott beszédet védenek érdekében. Lélektani momentumokat hozott fel. Továbbá azt fejtegette, hogy jogos önvédelem történt, melyre a büntetőtörvénykönyv nem ír elő büntetést.

A beszéd után a tanács ítélethozatalra vonult vissza és félórás tanácskozás után Manolescu elnök kihirdette az ítéletet. Eszerint a Tábla helyben hagyta a dési törvényszék két és félévi fegyházbüntetését. A táblai ítélet ellen az elítélt felebbezést jelentett be a semmitőszékhez.

Minisztertanács dönt a Sendrea-Stelian Popescu párbaj fölött

(Bucuresti-Bukarest, március 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Részletes cikkben számolt be az Uj Kelet arról a nagy port felvert afférról, amelynek főhőse Stelian Popescu, az „Universul” igazgatója, akit a bukaresti lapok azért, mert Sendrea ezredesnek Sanatescu repülőőrnagy halálos katasztrófájával kapcsolatban írott cikkét anélkül, hogy leközlte volna, Károly trónörökös kezébe juttatta el, a szerkesztőségi titok durva megsértésével vádolnak. Közöltük azt is, hogy Sendrea alezredes engedélyt kért a hadügyminisztertől arra, hogy Stelian Popescut provokálhassa. Hivatalos közlés szerint a hadügyminiszter Sendrea alezredes kérését a minisztertanácshoz tette át, amely legközelebbi ülésén fog dönteni ez ügyben.

A jugoszláviai ellenzék szenzációs puccsa a szkupcsinában

Az ellenzéki korelnök felfüggesztette az ülést a letartóztatott képviselők szabadonbocsátásáig. Az ellenzék kivonulása után a kormány új korelnököt választott.

(Belgrád, március 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Jugoszlávia közvéleményének feszült érdeklődése mellett ma zajlott le az új szkupcsina első ülése. Az ellenzéki képviselők, akik előre tudták, hogy a korelnök az ő soraikból fog kikérülni, a parlamenti életben szokatlan puccsra készültek, amely azonban csak félig sikerült és csupán demonstratív hatást ért el.

Az ülésen mindenekelőtt megválasztották a korelnököt Lazics demokrata ellenzéki képviselő személyében. A korelnök, miután helyét elfoglalta, felolvasta a letartóztatott horvát képviselők, Macsekek, Predavecsek és Radicssek levelét, amelyet a szkupcsinához írtak és amelyben követelik, hogy a kormány intézkedjék az irányban, hogy őket mint

megválasztott képviselőket azonnal helyezték szabadlábra. A korelnök ezután leszögezte, hogy ő a maga részéről is követeli a letartóztatott képviselők szabadonbocsátását.

— Addig is — folytatta Lazics korelnök — amíg ez megtörténik, korelnöki jogomnál fogva az ülést a képviselők szabadonbocsátásáig felfüggesztem.

E bejelentés után az egész ellenzék kivonult az ülésteremből. A kormánypárt megdöbbenve maradt benn a szkupcsinában, majd rövid tanácskozás után újból korelnököt választottak Obrenovics radikális képviselő személyében, akinek javaslatára aztán Suboticsot választották meg elnöké. Az elnökválasztás után az ülést hétfőre napolták el.

Kommunisták megzavartak egy párisi szociálista gyűlést

Véresre verték Leon Blum szociálista vezért

(Páris, márc. 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) A párisi szociáldemokraták tngnap délután monstregyűlést tartottak a szociálista klub nagytermében. A gyűlésnek egyik szónoka Leon Blum ismert szociálista vezér volt, aki mint azt a plakátok előre hirdették, a kommunista propaganda destruktív hatásáról tartott előadást. A párisi kommunisták már napokkal ezelőtt készültek arra, hogy a gyűlést megzavarják és a nekik nem tetsző szónokokat elhallgattassák. A rendőrség minden óvatlázkedése ellenére is a kommunistáknak a gyűlés közepén sikerült behatolniuk a nagyterembe, ahol nekiestek a padoknak és székeknek és alapos rombolómunkát végeztek. A kommunista csoport ezután az emelvény felé rohant, keresztül gázolt a Blum Leon köré gyűrűt vont szociálista testőrségen és a szociálista vezért a szó szoros értelmében véresre verték. Blum Leon állapota igen súlyos.

Jugoszlávia belső zavarái miatt halasztották el a kisantant konferenciáját

Nincsić egyelőre nem hagyhatja el a szerb fővárost

(Bucuresti-Bukarest, március 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Néhány nappal ezelőtt már beszámolt arról az Uj Kelet, hogy a kisantant bukaresti konferenciáját, amelyet eredetileg március husz és harmincadika között akartak megtartani bizonytalan időre el fogják napolni.

Ezt az értesülésünket most hivatalos helyen is megerősítették azzal a felvilágosítással, hogy a kisantant bukaresti konferenciája Jugoszlávia belső zavarái miatt fog halasztást szenvedni. Jugoszlávia belpolitikai élete ugyanis hetek óta súlyos krízisnek napjait éli és a kormánykörök erőlyes cáfolata ellenére is állandóan felszinen tartja magát az a hír, hogy a Pasic-kormány bukás előtt áll. A kormányblokkban ugyanis a Pribicevics- és Pasic-csoport között súlyos nézeteltérés támadt a Radicsékkal szemben való magatartás ügyében. Pribicevicsék azt kívánják, hogy a kormány semmisítse meg a horvát parasztpárt összes mandátumait, míg Pasic vonakodik ehhez a radikálisan erőlyes eszközöz nyulni Pribicevics csoportja kabinetkérdést csinált az ügyből és arra való tekintettel, hogy Pasicnak fel-tétlenül szüksége van a Pribicevics husz szavazatot jelentő támogatására, ez az ügy súlyos gondokat

okoz a kormánynak. Pasic az egyezkedő tárgyalások keresztülvitelével Nincsić külügyminisztert bizta meg, aki ilyenformán egyelőre képtelen elhagyni a fővárost és épen ezért kérte a kisantant konferenciájának elnapolását.

A fegyverkezés ellenőrzése a népszövetségi tanács ülésén

Genf, március 7. Jelentettük, hogy a népszövetség tanácsa március 9-én Genfben összeül. A tanács programját már részletesen ismertettük. A napirenden egyebek között Magyarország és Ausztria pénzügyi helyzete, továbbá annak a szervezeti tervnek hatálybahelyezése szerepel, amelyet tavaly szeptemberben dolgoztak ki abból a célból, hogy biztosítsák a német, osztrák, bolgár, magyar fegyverkezés ellenőrzésére a kutatási jog gyakorlását. A tanács ülésén a magyar kormányt Parcher Felix berni magyar ügyvivő képviseli, de jelen lesz Korányi volt pénzügyminiszter, a jelenlegi párisi követ is.

kéri kérés

százalékos

tsége nyújtott át. zez vidéki pénz- ak, arra kéri a ikölcsönöket va-

a hadikötvénytu- javaslatokat ter- éri a pénzügyi- ötvényjegyzökkel ék tiz százalékát, nben, tehát akik árolták, az arany- meg.

esztettek elő az terhére vonatko- az összes állam- terhe a valori- aranykoronával

mire nagy szük- nösen keleti érde-

egégyezés lehet- A cári adóságok tük, hanem pos- s joggal tekin- hadserege északi telmű megállapo- ggal. Franciaor- akart. A szovjet- hódító terveiről ancia hitelezője, cárnak odaigérte reit érvényesíteni a szovjet-kor-

erésének lehetet- sem zár ki objek- nkább, minthogy sok közös gon- zót.

gliahoz való vi- szerződést nem nt elé, változat- se az angoloknak uniónak. A szer- r bizonyos igé- t jobb valamit. i soha nem vál- kötelezettségekre.

fogja meghozni i hitelsegélyt, a t nem annyira e van beállitva, rra. A Szovjet- felszerelési örü- lanul kisebbek, orán a kormány kérdést, vajjon en nem csökkén- adásokat.

az új albán

merikai miniszter- albán kormányt szerezte meg a ha-

Klein Géza, Goldstein Lajos, Grünbaum András, Klein György, Blau József, Grün Ernő, Haas Mancsi és Weinberger Henrik voltak. Ardos Frigyes liceumi tanár lelkes beszédben utasította a Barissziát további kitarásra. Kemény szavakkal ostromozta Nagyvárad zsidóságát, mely számarányánál fogva a Palesztina-munkában rendszeresen az utolsó helyen van. Annak a reményének ad kifejezést, hogy a Barisszia lesz hivatalos a Palesztina-munkát Váradon a külföldi eredmények nivójára emelni. A büffét Rác Ilus vezetése mellett az Avivák rendezték. Az estély tekintélyes jövedelmét a Keren Kajemeth javára fordítják. (B. Zs.)

Amerikában nem alapíthatnak családot a gonosztevők és elmebeteggek. Washingtonból jelentik: A szenátusban indítványt terjesztettek elő, amely szerint törvényhozás útján rendeljék el az elmebeteg és gonosztevők természetesen szaporodásának megakadályozását. A javaslat azt kívánja, hogy orvosi beavatkozással férfiatlanítsák meg a bűnözőket és az elmebetegeket. Az indítványt a szenátus nyolc szótöbbséggel elfogadta és így az indítványt a képviselőház hozzájárulása után törvényerőre emelik.

Elhalasztódott a zsidó ifjusági szervezetek bálja. A március 11-ére kitűzött zsidó ifjusági szervezetek álarcos báljának megtartását, tekintettel a közbejött bójtre, a hatóságok az eredetileg kitűzött időpontban nem engedélyezték. Erre való tekintettel a bál rendezése a bál megtartását későbbi időpontra tűzte ki. Ezt az időpontot az Uj Kelet utján fogják a közönséggel tudatni.

Ünnepi istentisztelet. A Ferdinánd király-uti zsinagógában a purim-ünnepi istentisztelet hétfőn délután fél hét órakor kezdődik. Beszédet fog mondani dr. Eisler Mátyás főrabbi.

Sztrájkolnak a párisi táviratkihordók. Párisból jelentik: A francia főváros táviratkihordói bérmozgalom következtében sztrájkba léptek. A táviratkihordók testületileg vonultak ki az épületből, miközben a vörös himnuszt énekelték és a miniszterelnököt abeugolták. Ebből a párisi körök arra következtettek, hogy a sztrájk mögött kommunista agitáció húzódik meg. A sztrájkolók száma meghaladja az ezerkétszázat. Helyüket ideiglenesen leányokkal töltötték be.

Purimi ünnepély az árvák javára. Az Erdélyi Zsidó Árvagondozó kolozsvári helyi csoportja és az izraelita nőegyesület folyó hó nyolcadikán, vasárnap délután négy órakor a nőegylet napközi otthonában (Magyar-utca 85.) oszonnával egybekötött purimi ünnepélyt rendez az árvák javára. Az ünnepségre ezuttal is meghívják az érdeklődőket.

Meghozták az ítéletet a Mezei-féle selyemcsempészési ügyben. Jelentették, hogy a kolozsvári törvényszék megkezdte Mezei Lajos és társai elleni nagy selyemcsempészési tárgyalását. Ez ügyben az ítéletet ma délután hirdette ki a törvényszék. Az ítélet szerint Mezei Lajost, Mezei Gézát és Reicher Gyulát összesen hárommillióhatszáz ezer lej pénzbírsággal sújtotta a bíróság, az összegtől hárman egyenlő arányban tartoznak megfizetni. Kimondta a bíróság, hogy behajthatatlanság esetén a hárommillióhatszáz ezer lejt azok a kereskedők tartoznak címére megfizetni, akiknek címe a becsapott selyem bejött az országba. Ezek a kereskedők 18-an vannak és a büntetés a selyem-mennyiség arányában oszlik meg. Az ítélet ellen Mezei és társai feleltek.

Vilmos császár, Zita királyné és Sixtus pármái herceg — a föderalizmus hívei. Párisból jelentik: Piccioni meghatalmazott miniszter, a francia külügyminisztérium levéltárának volt igazgatója, aki jelenleg a diplomáciai főiskolán a diplomáciai történelem tanára, a napokban előadásai keretén belül a magyar-osztrák föderalizmussal és dualizmussal kapcsolatban rendkívül érdekes részletekkel szolgált azokról a föderalista törekvésekről, amelyek a háború közvetlen befejezése előtt ismételtelten megnyilvánultak. Elmondotta Piccioni, hogy Vilmos császár állítólag már a híres konopistai találkozás és megbeszélések alkalmával is erősen a föderalizmus mellett foglalt állást. Hogy miért, — erre pedig maga Sixtus pármái herceg szolgált felvilágosítással, aki Párisban végezte pár év előtt jogi tanulmányait. Jogi doktori értekezéséhez adatokat gyűjtve, elkerült a francia külügyminiszteri levéltár nyilvános osztályába, ahol Piccioni miniszter — akkoriban a levéltár vezetője — megkérdezte

öt, igaz-e, hogy szemben Károly királlyal, Zita királyné és ő (a herceg) a föderalizmus képviselői? Sixtus erre igennel felelt és hozzátette, hogy ebben a kérdésben, bár más-más okból, álláspontjuk Vilmos császárral azonos. És pedig azért, — magyarázta meg Sixtus — mert Vilmos császár Magyarországnak és Ausztriának autonóm részekre való felosztásától azt várta, hogy ezekben a részekben egy egységes hivatalos nyelv nem a magyar, hanem a német lesz. S bár a felosztás az osztrák-magyar birodalom politikai súlyának csökkenését jelentette volna, Vilmos császár ezt — Sixtus pármái herceg szerint — nem látta volna olyan nagy horderejűnek, hogy ne lett volna hajlandó ezért az áldozatért a német nyelv előretörését s hatalmas fellendülési lehetőségét — cserébe kapni.

Tűz egy belvárosi üzletben. A tegnap éjjel tizenkét órakor az inspekción rendőr füstöt látott kiszivárogni a Sárga Gergely utócai vászonüzletének redőnyein keresztül. Azonnal értesítette a tűzoltókat, akik feltörték a bolthelyiséget és két órai lelkiismeretes munka után sikerült a tüzet lokalizálni. A színhelyen megjelentek a hatóság képviselői és azonnal bevezették a vizsgálatot. Az a feltevés látszott legvalószínűbbnek, hogy a kár meghaladja a félmillió lejt. A történetről jegyzőkönyvet vettek fel. A rendőrség pedig megindította a vizsgálatot annak kiderítésére, hogy nem-e büntény esete áll fenn.

Súlyos kimenetelű robbanás egy német dinamitgyárban. A Saale mellett lévő Halleből jelentik: Reimsdorfban, az ottani dinamitgyárban tegnap súlyos robbanás történt, amely a gyári épületek egy részét a levegőbe röpítette. Az explozió légneműsége olyan nagy volt, hogy a tíz kilométerre fekvő helységek házait is megrendítette. Hivatalos jelentés szerint eddig tizen meghaltak, heten pedig súlyosan sebesültek meg az explozió alkalmával. Harmincegyen könnyű sebesüléseket szenvedtek. A kárt eddig nem becsülték fel, de hozzávetőleges megállapítás szerint néhány millió arany márkára rug. Hogy a katasztrófát mi idézte elő, nem tudják.

K. K. L. Biztosok!
Avivák!
Barissziák!
Pro Palesztina Ligák!
Ma kezdődik a purimi gyűjtés, a Purim-hét legfontosabb napja. Teljesítsétek szent kötelességeiteket Erecz Izraelért!
Purim Palesztinát! Slachmoneszért föld Erec Izraelének!

Szabó Dezső ismét Budapesten. Budapestről jelentik: Szabó Dezső ismert író öt-hónapos olaszországi és franciaországi távolléte után visszaérkezett Magyarországra. Szabó Dezső kijelentette, hogy Szegeden szándékszik letelepedni és ott is kíván tartózkodni. Pihenése alatt munkaképe megjött, úgy, hogy már is két hatalmas regényen dolgozik.

A magyarországi kivándorlási család. Budapestről jelentik: Beszámoltunk arról, hogy a rendőrség egy feljelentés alapján nagyobb kivándorlási csábításnak jött a nyomára. A leleplezett kivándorlási ügynökön kívül több ügynök garázdálkodik Magyarországon, akik a hajóstársaságokkal összejárva, busás jövedelemért csábítják kivándorlásra a hiszékeny embereket. A vizsgálat rövidesen szenzációs leleplezéseket fog nyilvánosságra hozni.

Aki fivére után akart a halálba menni. A bécsi öngyilkossági krónika ismét egy érdekes esettel gyarapodott. Tegnap délután a tizenöt éves L. István szüleinek Winkelmannstrasse lakásán öngyilkosságot kísérelt meg. A fiu egy lizzal telt üveget ivott ki azzal a szándékkal, hogy meghaljon. A mentők súlyos állapotban vitték az egyik közkórházba. Az öngyilkosság oka valószínűleg az, hogy a fiu nem tudta tulélni fivére halálát. Nagyon szerette őt és halálos ágyán megígérte, hogy követni fogja a megsemmisülésbe. A szerencsétlen fiu ezideig nem nyerte vissza eszméletét.

Tisztelettel értesítjük a t. közönséget, hogy engedélyünk a bójtt miatt visszavontatt, így vasárnap helyett 10-ikén délután 5 órakor tartjuk meg teadélutánunkat, kéretnek a háziasszonyok a tésztákat kedden elküldeni. Cluj-i zsidó nőegylet.

A kolozsvári kórházi szegény betegek rituális élelmező bizottságának kimutatása a Marpe Lanefes (kórházi szegény betegek rituális élelmező egyesületének) 1925. február havi működéséről: Kiosztott ebédek száma 733 adag, kiosztott tej 170 liter, kiosztott bor 16 liter. **Bevételek:** Tagdíjak 14.370 lej. Templomi adományok 690 lej. Betegek hozzájárulása 1.200 lej. Ebédek megváltása 327 lej. Adományok 1.700 lej. Összesen 18.287 lej. **Kiadások:** Ételhordás 4.602 lej. Igazg. költségek 3.800 lej. Konyhai kiadások 1.069 lej. Segélyek városi betegeknek 1.275 lej. Tejre városi betegeknek 1.483 lej. Egyéb kiadások 3.120 lej. Jutalékok 2.767 lej. Egyenleg 171 lej. Összesen 18.287 lej.

Ki érdemli meg a kultürember nevet. Nem kultürember az, aki nem ismeri a kor nagy szellemi hullámain, amelyek állandóan végighömpölögnek a világon. Az új folyóirat, az „Ex Libris“ ezt kívánja nyújtani. Az „Ex Libris“ havonta jelenik meg. Első száma 1925 március havában. Minden hónapban rendszeresen hozza a magyar, német, francia, román — időnként az angol — irodalom értékes újdonságainak ismertetését. Előfizetési összeg egész évre 120 lej. Kijelje be Lepage könyvkereskedéshez Cluj-Kolozsvár.

Ne féljen! Hyperol-lal készítse szájvizét, megvédi fertőző betegségektől, torokfájástól. Kapható minden gyógyszerárban és drogueriában.

Székrekedés ellen Purgó eredeti dobozban. (3)

Susan-purim napján tett megrendeléseket még a purimi olcsó könyvkiadások árai szerint teljesít az Uj Kelet könyvosztálya.

Giszkalay: Támár 54 lej
Goldschmidt: Egy zsidósors 95 lej

Dr. Bán: Zengő hárfá
Grotto: Zsidó reneszánsz
Blank: Mit akar a cionizmus
Gorion: József és testvérei
Sokolov: Uj zsidó
Sch. Alejchem: Leégett nemesek
Nordau: Dr. Kohn
Agnon: És a meggörbedt kiegyenesedik
Sombart: A zsidók jövője
Giszkalay: A titok
Goldmann: A zsidó nemzet követelése
Marton: A zsidó nemzet Erdélyben
Gorelik: Cion és Golusz
Mairovits: Tóra és cionizmus
Panet: Utazásom a Szentföldön
Kaczér: Gólem ember akar lenni
Kabbalisták és csodatevők

Fenti 17 könyvből tetszés szerint kiválasztott 5 művet 64 lejért, 10 művet 90 lejért, mind a 17 művet 124 lejért (és portó) utánvétellel szállítja az Uj Kelet könyvosztálya.

Felhívjuk a n. é. közönség szíves figyelmét GROMEN és HERBERT posztógyári lerakat mai lapszámban megjelenő hirdetésére, miután ezen lerakat árait ténylegesen mélyen leszállította.

Ugye most már elhiszed nyájas olvasó, Hogy fogad a Farmodontól miért ragyogó!

Jaj de csunya!
Jaj, de csunya!
Jaj, de csunya!
Ha szörzálak jelentkeznek a női arcon. Egyetlen szer van, mely azokat biztosan és rögtön eltávolítja, az „ANGOL SZÖRVEZTŐ“ melynek használata általa a szörzök az arcról, vagy karról úgy lehet kiirtani, hogy a szörzök helva teljesen felismerhetetlen és hőtlen lesz. **Ára 30 lej** Diszkrét csomagolás! Egyedül kapható: **Dr. Biró gyógyszerár, Cluj.** Llovi 3367

Most már csak a „CEYLON“ kávé a legjobb! Tea és Kávébehozatali lerakat — (Óvár) Strada Matei 2.

Vaszi kalapok, fehérnemű, raglán gummi-20% árleszállítással PAPP GÁBORNÁL kabátok és uridivat-cikkei a legolcsóbban szerozható be. Cluj, Piata Unirei No. 8. — Timisoara-Cetate.

Nem reklam, hanem valóság!S. A. R. P. I. C.
Bucuresti

Az eredeti szerződés:

T. Transilvania Filmgyár Részv.-Társ. — CLUJ

Igazoljuk az Igazgatójokkal, Grünstein Andrei úrral létrejött szóbeli megállapodásunkat, mely szerint átengedjük Önöknek Erdély területén való kihasználásra **Cyrano de Bergerac** című filmünket, mely Edmond Rostandnak a francia Akadémia tagjának műve után készült, a főszerepben Pierre Magnier a Comedie Francaise szerződött tagjával és mely film a párisi Pathé Cinema cég műtermében színezetett.

A kihasználási feltételek a következők Cluj város részére:

1. Kötelezettséget vállalnak, hogy **Cyrano de Bergerac** című filmet mozgószínházaikban legalább 14 napig műsoron tartják.

2. A helyáratat következőként emelik fel:

Páholy ülés Lei 40—

Zártszék „ 30—

I. hely „ 21—

Az összes kedvezményes és mérsékelt áru jegyek feltétlen felfüggesztetnek.

3. Ezen filmkölsön díja fejében átengedik nekünk a jegyadóval kisebbitett bruttóbevételek 70%-át garantálva nekünk ezen részesedés fejében

Lei 250.000 (Kettőszázötvenezer)

4. Kötelességük ezen filmre minél bővebb reklámt előkészíteni, mely semmi esetre sem kerülhet kevesebbe, mint Lei 120.000.

Erdély többi részére:

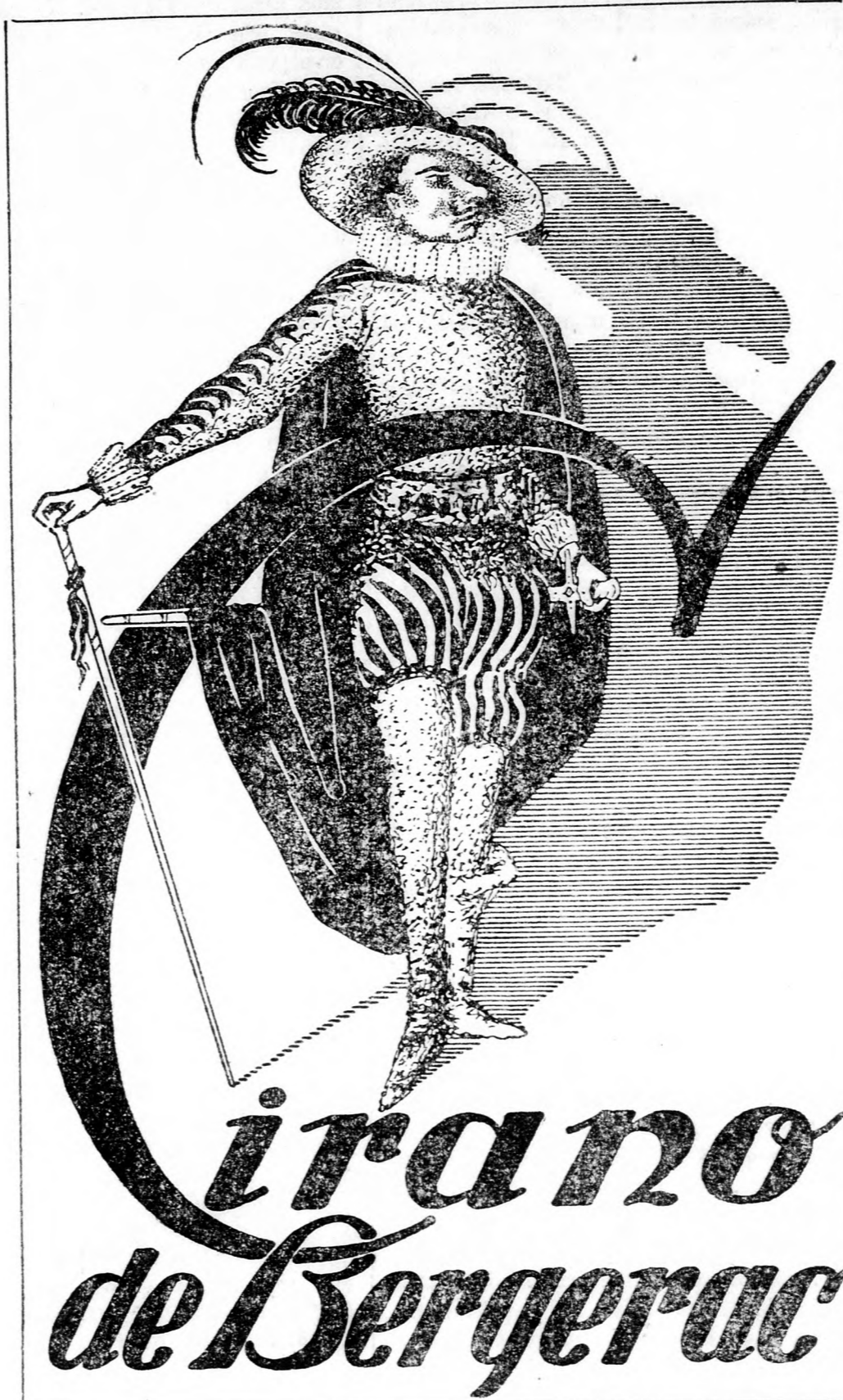
1. A film Clujon való bemutatása után korlátlan ideig marad kihasználásukban.

2. A bruttókölsön díjak 90%-át hozzánk befizetik, míg a fennmaradó rész költségeik fedezésére Önöket illeti.

3. Az elvesztett, vagy tönkretett reklamanyagot gyári áron fizetik meg.

A filmért annak elége, vagy teljes tönkretétele esetében minden más formáság nélkül Lei 2,000.000— kötelesek megtéríteni.

Várjuk jelen sorok vételének igazolását, hogy a reklamanyagot címükre megküldhessük és vagyunk kiváló tisztelettel

S. A. R. P. I. C.
Emil Popescu

Diszeloadás!

Egész heti műsor. Hétfő, március 9-től kezdve:

Diszeloadás!

Cyrano de Bergerac

E műremek a párisi Pathé Cinema cég műtermében színezetett.

Edmond Rostand, a halhatatlan francia író világhírű műve után.

9 felvonásban.

Főszerepben a nagy francia művész:
PIERRE MAGNIER.

Pierre Magnier
Cyrano de Bergerac szerepében

NB. A bucaresti „Sarpic“ filmvállalattal létrejött megállapodásunk értelmében kényszerítve vagyunk a helyáratat a következőként felemleni:

Rendes helyáratok:

Páholyülés Lei 40

Zártszék Lei 30

I. hely Lei 21

Mérsékelt helyáratok:

Páholyülés Lei 30—

Zártszék Lei 21—

I. hely Lei 15-75

Az előadások következőként kezdődnek: 3, 6, 9 órakor

Mindennemű kedvezményes jegy felfüggesztve!

Madelene Robin
Roxana szerepében

GY

Körü

Ha pénz
óhajt feleve
hoz, TiVask
gyártm

Köz

FI

Nussbaum Testvérek

marosvásárhelyi rövid-, nürnbergi-,
diszmu- és játékaru nagykereskedés

fióküzlete Clujon

(Kolozsvárt). Calea Regele Ferdinand
(volt Ferencz József-ut) 40. szám)

m e g n y í l t !

Eladás csak viszonteladóknak. Telefon 1085.

GYAPJUIPAR R. T. TIMIȘOARA

Gyapjmosóda, gyapjufésűde, kamgarn, vigogne-szövőde, takácsműhelyek,
műgyapjgyár, apretura, festőde.

Köztölt és szövőtárugyár
Körülbelül 1500 munkást foglalkoztat. Saját konfekció és juhtenyésztés.

Ha pénzt biztos alapon óhajta kölcsönt
óhajta felvenni, forduljon az „EXPRESS” Bankház-
hoz, Timisoara, Belváros, v. Hunyadi-utca 8.

Ha egyezkedni kíván adósaival, hi-
telezőivel, gyorsan
és diszkrétan, forduljon bizalommal az „EXPRESS”
Egyeztető Irodához, Timisoara, Belváros, v. Hu-
nyadi-utca 8. Telefon 22-25

Vaskereskedők és gyárosok! Legjobb, legolcsóbb bevásárlási forrás: rud-, beton-
és fazonvas, mindennemű lemezek, fémek és félkész-
gyártmányok, gáz- és forrosóvek, csavarárak (Brevillier & Urban) műszaki cikkek stb. stb. En-gros.

I. NACHT

Societate
In nume
colectiv

Központ: Bucuresti, Strada G. A. Rosetti No 7,

Flókok: **CLUJ**, Str. Memorandului 20. Telef. 6-53.

Arad, Braşov, Galaţi, Oradea-Mare, Timisoara,
Wien, Paris. — Táviratcím: METALNAOHT.

Pályázat.

Alulírott ír. hitközség az 1925. május hó 1-én
betöltendő kántori állásra pályázatot hirdet. Ze-
nei képzettséggel bíró, feltétlenül vallásos életmó-
dot folytató ajánlkozók küldjék be okmánytá-
solatokkal felszerelt kérvényeiket legkésőbb 1925.
március hó 31-ig.

Fizetés megállapítás szerint. Utiköltség megté-
ritésére csak a próbára meghívottak tarthatnak igényt.

Izr. Hitközség, Targu-Mures
(Marosvásárhely)

Mindenki a Kiszling- csillárokat bámulja.

Kiszling Rudolf és Fia Román csillár- és bronz-
árugyára Timisoara.

ספר "דור רביעי" על מס

הולין מהרב הגאון האמיתי שר התורה מרן
משה שמואל גלזנר זצ"ל אבדוקין קלונבורג
החבור מפיץ אור חדש על כל המסתא.
מגלה עמוקות באופן מפליא בפרט בעניני
שחימות וטרפות

הרוצה להשיגו יפנה אל הכתבת:

Jüdische Buchhandlung

„S A F R U T H“

Cluj, Str. St. O. Josif (Szép-u.) 1.

מחירו — Lei 150-

הכמות ישנות ותית מקבלות הגדה של 20 אחוזים מיום 30
אחוזים מחברים ומוללים שרוצים להחליף את ספריהם בידור
רביעי" יפנו אלינו.

Elváltatok mindennemű vas- és fémöntést. Speciá-
lis gyártmányaink: baanc, tizedes, hid- és vago-
mérlegek, mérlegsúlyok

Mérlegek javítása és hitlesítése. Ajánlattal kész-
séggel szol- Méreleggyár, Hef-
gáruink. Archimedes fer & Co. CLUJ
Strada General Poetas 19-21.

Borsó hámozott feles Stocke-
reuer 50 kg.-os
z s á k o k b a n.

Gyümölcs-iz
15-20 kg.-os netto ládákban szállít

LÉB Fivérek,
Cluj. — Telefon 471.

Tavaszi szövettudonságok

kamgarn, fresko, bel- és külföldi legfinomabb
anyagok öltönyök, felöltőknek és női kabátoknak

GROMEN ÉS HERBERT

posztógyári lerakatában

Cluj, Calea Regele Ferdinand 13. (volt Wesselényi-u.)

vásárolható. — 1 meter 140 cm. széles szövet, elsőrangú minőségben, 500 lej helyett

Kérjük raktárunkat
vételtkötelezettség nél-
kül megtekinteni.

350 lej.

Kérjük raktárunkat
vételtkötelezettség nél-
kül megtekinteni.

ZIMMER ÉS BART
BUCURESTI
 FESTÉKOSZTÁLYUNK KÜLÖNLISÉGEI:

ÁUTÓ - ÉS KOCSILAKK-
 CSÍSZDÓ-ÉS BÍSZTÓLAKK

MINDENFÉLE LAKKFESTÉK A FA-ÉS
 VASIPAR RÉSZÉRE

ALKOHOL FESTÉKEK MINDEN
 SZÍNEN VALAMINT TŰZVÉDELMI RÉSZÉRE

ZIMMER EMÁLZOMÁNE
 MINDEN SZÍNEN ÉS BŐRSZÍNYÁLLÁSRA

PABLÓLAKK MINDEN SZÍNEN

HÁSZ MÁLATRAKÉSZÜLT FESTÉK
 MINDEN SZÍNEN ÉS ESOMAGOLÁSRA

MINDEN JOBB ÜZLETEN KAPHATÓK

A sajtó- és szakkritikák egységes véleménye szerint a **legnagyobb** és minden tekintetben **legtökéletesebb a dr. Cherestesiu-féle**

román-magyar szótár

A szótár 250 (nyelvtannal 1342 oldal). Kapható az összes könyvkereskedésekben és az Uj Kelet könyvosztályában. A hozzákészült nyelvtan 50 lej árban. **295** lej kötve

Mindenütt kaphatók

Ursus Extra világos és Hercules dupla maláta barna

Kolozsvár sörkülönlegességek

Ursus - Czell sörfőzde Kolozsvár

Zeiss
 Busch
 Rodenstock

szemüveg - különlegességek

KUN MÁTYÁS FIA

1876 óta fennálló üzletében,
 Cluj, Calea Victoriei No. 2.
 orvosi rendelés, minta vagy választás szerint kaphatók

HUNWALD
 Cluj, Str. Vlahuța (volt Bolyai-u.) 3. Telefon 147.

Üvegcsiszoló és tükör-
 gyár Káblavég raktár
 és üvegezési vállalat.
 Hibás tükörök újrafon-
 sorozása 1007

Sirocco 718

Bohn Mihály Zombolya

cserépgyárának
 Cluj és szomszéd vármegyék bizományi erakata és vezérképviselete ajánlja a világ-hírű szabadalmazott BOHN cserepeket, melyek

DACIA

portland cement, gipsz, mész, eternit pala, eserep, gipsztáblák, parketta és mindennemű építési anyagok raktáránál egylesőben napiáron megrendelhetők és kaphatók

Cluj, Str. Moldovei (Varga-u.) 4. — Telefon 5.

★ Szolnok - Doboka, Szilágy vármegye, Beszterce-Naszód vármegyék részére ismétlődő képviselők kerestetnek.

Érdeklődői Cluj-i vezérképviseleténél fenti címen.

BOHN PATENT 253

VIZ Villany GÁZ

felszerelési cikkek raktára

Fürdőkádak és kályhák, mosdók és csoettek, Nickelozott szappan-, pohár-, szivacs-, fogkefe és törülköző tartók.

Üvegpólcok
 nickelozott tégla- és kőfalakkal és kőorlással, pipere cikkek részére.

Villamos főzőedények, vasalók, kályhák, testmelegítők, hajszárítók és égők minden feszültségre. Csillárok, selyemernyők és budoir-lámpák. Telefonok és csengők.

Gázharisnyák, invert. és egyenes lámpák, üvegburák és porcellán ernyők.
 Gázfűzőlapok és kemencék.

Telefon 2-14.

ELECTROHIDRO — CLUJ

Calea Regele Ferdinand No 65.

Magyar Nyomda- és Képzőművészeti Rt. nyomda Cluj, Strada Baron L. Pop (volt Brassay-utca) 10 szám.

SZABÓ JENŐ

divatkülönlegességek

áruházába

Cluj

Cal. Regele Ferdinand 5

a legújabb
angol és francia

divat- különlegessé- gek

kabát- és costumkel-
mék, costum- és ruha-
selymek, mintás ma-
roccainek a legnagyobb
választékban

raktárra érkeztek

Telefon **4-79** Telefon

KÖZGAZDASÁG

Magyarországi követelések bejelentése

A követeléseket a helyi pénzügyi adminisztrációhoz kell bejelenteni

(Cluj-Kolozsvár, március 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Jelentettük már, hogy a román-magyar pénzügyi egyezmény értelmében be kell jelenteni azokat a magyarországi letétköveteléseket, amelyek 1921 július 26-ika előtti időből származnak. Miatán több olvasónk a bejelentés mikéntje felől érdeklődött nálunk, alább közöljük szöveges fordítását, a „Monitorul Oficial” február 8-iki számában megjelent és a bejelentésre vonatkozó pénzügyminiszteri felhívást:

„A Magyarországgal kötött egyezmények értelmében származás szerint, vagy a békeszerződések következtében román alattvalókká lett jogi személyek, közjogi, erkölcsi személyek, kereskedelmi társaságok, vagy hasonló szervezetek, valamint magánszemélyek és hatóságok, akiknek Magyarország területén 1921 július hó 26-án saját tulajdonukat képező letét, váltók, biztosítékok, pénzek, drágakövek, műtárgyak, osztalékok, örökösödési és adományozási részek, ösztöndíjak, alapítványok, valamint katonai biztosítékok, tisztuhozományok, köztisztviselők és

közjegyző által letett óvadékok tulajdonosai voltak és mindezek Magyarországtól nem kapták vissza, bélyegmentes kérvényben, a helyi pénzügyi adminisztrációhoz bejelenteni tartoznak. A kérvényben a következők tüntetendők fel:

1. A tulajdonos vagy a letevő vezetékneve és lakhelye.

2. A letét részletezve, a nyugta vagy letéti okmány száma és kelte szerint, az intézet vagy személy, ahol a letét történt, valamint a letét-értékek részletezése. Amennyiben a letét állami értékpapirokat tartalmaz, csatolandó egy jegyzék ezen értékpapírok számairól.

3. A román állampolgárság igazolása, az illetékes hatóság által kiállított bizonyítvánnyal.

4. Különös körülmények felelítése, amely a letét könnyebb feltalálására vagy azonosítására szolgálhatna.

A bejelentési határidőt a pénzügyminiszter egyik legutóbbi rendeletével a további intézkedésig meghosszabbította.

† Ujabb kényszeregyezés. Christea Miklós maroshévízi szeszkereskedő bejelentette a kolozsvári hitelezői védegyeletnek, hogy átmenetileg nem tud eleget tenni fizetési kötelezettségeinek és ezért kényszeregyezési eljárás megindítását kérte a törvényeséknél. Hitelezőinek 9 hónapos moratórium mellett 100 százalékos egyezséget ajánlott fel.

† A Temesvári Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság közgyűlése. Dr. Nicora Cornél elnöklete alatt tartotta meg ez évi rendes közgyűlést a Temesvári Bank és Kereskedelmi R. T. Szana Zsigmond vezérigazgató terjesztette elő az igazgatósági jelentést a bank múlt évi működéséről, amely áttekintő, éles megvilágítást nyújt az általános gazdasági helyzetről és ennek keretében azokról a nehézségekről, amelyekkel a pénzügyintézeteknek és iparvállalatoknak meg kellett küzdeniük. A Temesvári Bank fejlődésére lényegesen jelentős lépés történt 1924-ben azáltal, hogy a bank háboru előtti valutatartozásait kifizette, részben angol fontra szóló kincstári bonokkal, részint készpénzzel. Az intézet érdeklőségeinek és egyáltalában az üzletkörnek fejlődése szükségessé tették a saját tőkék szaporítását, amiért is 60.000 darab új részvény kibocsátásával az alaptőkét 20 millióról 30 millió lejre emelték fel. Ezzel kapcsolatban az intézet tartalékai 34 és félmillió lejről 46—740.000 lejre emelkedtek. Emelkedést mutatnak a betétállomány és a többi főtételek is. Szana Zsigmond vezérigazgató a múlt évben megerősítette az eddigi külföldi összeköttetéseket, sőt újabbat is szerzett, amelyek már a közeljövőben kedvezően fogják éreztetni hatásukat. A közgyűlésen megjelent részvényesek melegen ünnepelték Szana Zsigmond vezérigazgatót és köszönetet szavaztak az egész igazgatóságnak eredményes működésükért. A közgyűlés ezután több új igazgatósági és felügyelőbizottsági tagot választott. A közgyűlést követő igazgatósági ülésen pedig Blank Aristideszt az intézet elnökévé választották.

† Világ gazdasági hírek. A német birodalmi gabonavásárló hivatal eddig 15.000 tonna gabonát vásárolt össze, amelynek betudásával a mostani berlini gabonakészletek 30.000 tonnára rúgnak. — Kanada a világháború kitörése óta most fordult először a londoni pénzpiachoz, ahol 5 millió font sterling összegű állami váltót helyezett el 6 havi időtartamra. — Anglia az 1924. évben 13 millió font értékű bőrt importált, míg a kivitel: 7 millió font értékű bőr volt. A belga kormány a külföldiek belgiumi vagyona után kirótt 15 százalékos tőkeadó 4 százalékra redukálta le. — A jugoszláv kormány, elrendelte, hogy a devizavásárlásra jogosított pénzügyintézetek igazolják adóik 1924 végéig teljes rendezését, mert ellenkező esetben jogszármányait visszavonja. — Az esztországi büdzsét ez évre: 240 millió esztmárka deficitet mutat fel, amelyet az esztkormány a büdzsét lényeges megváltoztatásával fog eltüntetni.

† Az ausztriai átutalások. Ismeretes, hogy Ausztriában a koronarendszerről a shilling-számításra tértek át. Ezzel kapcsolatosan a bécsi intézetek romániai ügyfeleikhez körleveleket intéztek, hogy az átutalásokat csak shillingben fogadják el, aminek következtében a romániai pénzügyintézetek már meg is kezdték a shilling átutalásokat.

† A luxus- és forgalmi adó befizetése. A február havi forgalmi- és luxusadók befizetése március 5-ével kezdetét vette. A pénzügyi igazgatósághoz rendelet érkezett, amely szerint mindazokat, akik befizetési kötelezettségüknek nem tesznek pontosan eleget, szigorú büntetésben fogják részesíteni.

A mai valutapiac

A mai napon tüzetlen volt a devizapiac. Az árfolyamok a következők: Osztrák korona 350—353, magyar korona 355—360, cseh korona 600—604, francia frank 1055—1060, svájci frank 3900—3910, dollár 20250—20350, angol font 968—970, olasz lira 825—830.

Valutapiac március 7-én:

Bukarest. Devizák: Páris 105000, Berlin —, London £6600, Newyork 20250, Róma 82700, Zürich 3905, Bécs 2875, Prága 602.

Bukarest. Valuták: Napoleon 75000, márka 4800, leva 135, török lira 103, font sterling 955, francia frank 1055, svájci frank 3800, olasz lira 925, drachma 33000, dinár 32000, dollár 20050, lengyel márka 3750, osztrák korona 2850, magyar korona 2750, cseh korona 585.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 12388—12388, Amsterdam 21055—21055, Newyork 51955—51975, London 247675—247700, Páris 269500—269000, Milánó 212500—211750, Prága 154375—159500, Budapest 7200—7200, Belgrád 83875—84000, Bukarest 26000—26000, Varsó 10052—10052, Bécs 7340—7340.

Párisi tőzsde: Bukarest — Zürich —

Kényelmes
tartós
munkát
készít

KOHÁNYI
kártyos
Str. G. Baritiu (Malom-u.) 12

MILKA
SUCHARD

TISZTAN ALPISI TEJ, MÁRKÁS ÉS CUKOR

SPORT

Vasárnapi program

Erdélyben a mai program a bajnoki mérkőzések jegyében zajlik le. Temesváron már a harmadik fordulót játsszák, nálunk a második zajlik le, Nagyváradon és Aradon pedig csak holnap veszi kezdetét a bajnoki szezon. Részletes program:

Kolozsvár. Kispálya: Haggibbor ifj.—Husos ifj. Biró: Bagyula. CFR ifj.—KMTE ifj. Biró: Goldstein. Victoria ifj.—Elit ifj. Biró: Goldner Miksa. KAC ifj.—KKASE ifj. Biró: Joan Dürer. **Nagypálya:** Haggibbor II.—KKASE II. Biró Adorján. Universitatea II.—KMTE II. Biró Seli-cean Gligor. Solvay—RMS. Másodosztályu bajnoki. Biró Salvan Virgil.

Délután kettőkor: Haggibbor—Academia. I. oszt. bajnoki. Biró dr. Vatián. KAC—KMTE. I. oszt. bajnoki. Biró Nagy Lajos.

CFR-pálya: CFR II.—Husos II. Biró Goldstein Izidor. KAC II.—Academia II. Biró Grimm Kálmán. Sparta—Elit. II. osztályu bajnoki. Biró Baumzweig Dódi.

Délután kettőkor: Universitatea—KKASE. I. osztályu bajnoki, Biró Marczinkiewicz Lajos. Victoria—CFR. I. osztályu bajnoki. Biró Jakobi Ernő.

Torda. Husos—TSC. II. oszt. bajnoki. Biró Dordea. E mérkőzés megtartása kétséges, mert a tordai TSC tegnap telefonon közölte a Husosokkal, hogy pályájuk fel van ázva.

Nagyenyed. NTK—Industria Sarnei. Biró Adorján.

Oradea-Mare. Törekvés—NSC. Bihorul—Szatmári Törekvés.

Szatmár. SzSR—Sámsón.

Temesvár. Kinizsi—Kadima. Rapid—TMTE. TAC—Sparta.

Zsombolya. ZsSE—Politechnica.

Brassóban a CFR játsszik barátságos mérkőzést a Brasoviával.

Külföld

Budapest. MTK—III. kerület, Vasas—UTE, FTC—BTC, KAC—Törekvés, BEAC—NSC, Zugló—VAC.

Bécs. Rapid—VAC. Hakoá—Viena, Rudolfs-hügel—Amatör, Slovan—Simering, Sportklub—Admira, Herta—VAF.

Prágában ma veszi kezdetét a profibajnokság s emellett még a Slavia játsszik a Teplitzer FK.-val barátságos mérkőzést.

Meisl Hugó kiválk a Vientól. A Viena sportigazgatója, Meisl Hugó, aki csak a tél folyamán vette át a Viena ügyeinek vezetését, tisztán abból a célból, hogy a klubot szanálja, miután befejezte munkáját, távozik a Viena éléről. Távozásával a Vient nagy veszteség éri.

Játékoscsere az Amatör és a Sparta között. Schaffer, tudvalevőleg hetek óta, tárgyalásokat folytat a prágai Spártával odaszereződésére vonatkozólag. A tárgyalások már be is fejeződtek és a kitünő „Spezi“ már át is ment volna a Sparta-ba, ha az Amatörök nem állottak volna elő

rekompzációs követelésekkel a Spártával szemben. A Sparta két megbízottja a hét folyamán Bécsben járt és megállapodást kötött Schaffer régi egyesületével olyanformán, hogy Spezi helyett a Sparta átadja egyik legjobb játékosát, Medunat. Az Amatör kénytelen-kelletlen belement a cserébe, már annál is inkább, mert Medunán kívül még hatvannyíl millió osztrák korona kártérítést is kap.

Május 21-én Budapest—Kolozsvár. Budapesti tudósítónk jelentése szerint az MLSz helyben hagyta Budapest—Kolozsvár válogatott mérkőzésre vonatkozó egyezményt. A mérkőzés időpontját május 21-én állapította meg, a Belga—Magyar mérkőzés előtt. Erről és Kolozsvár nemzetközi programjáról közöl részletes tudósítást a „Sport“ hétfői száma.

A Comitetul Regional tegnap esti gyűlésén teljesítették a birótestület feltételeit, amelylyel a vasárnapihoz hasonló botrányoknak véget szándékoznak vetni. A Comitetul Regional örökre kitiltotta a sporttelepről Simionescu Constantint, Winkle inzulátóját s erről a szövetség közlebről hivatalos kommunikét fog kiadni az összes lapok részére.

Kolozsvár—Marosvásárhely vivőversenye: Holnap zajlik le Marosvásárhelyt a két város négyes csapatainak vivőversenye, amelyen a következők vesznek részt: **Marosvásárhely.** Senior: Gróf Teleki Domokos, dr. Szentpéteri Ödön, Elek Pál, Bucher Lajos. Ifjúsági: Gróf Teleki Mihály, Sciszár II. Kelemen és Réthy György. **Kolozsvár.** Senior: Pop Marión, Losonczy Mihály, Barla Hugó, dr. Gabányi Imre. Ifjúsági: László, Spitzer, Fodor, Desbordes. A csapatversenyek vasárnap reggel 9-kor kezdődnek, este pedig az MSE nagyszabásu tornánépelye keretében az összes vivők akadémián vesznek részt.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyeszeri közlésnél egy szó 3—, vastagabb betűvel 6 lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej, álláskeresőknek 30% kedvezmény.

Apróhirdetések díja előre fizetendő

Fiatal, kereskedelmi végzettségű gyatörnököt keresünk. László és Bergner, Reg. Maria 18. 8656

Itt a Purim, siessünk Deutshoz, beszerezni a kitünő Egerbegyi vörös és az Egerbegyi édes muskotály borokat. Calea Regale Ferdinand d 27. 8684

Keresünk egy 4 szobából álló komplett lakást. Lelépést és magas bért fizetünk. Nationala biztosító társaság, Cluj.

Megvételre ke estetik jó karban levő asztali és tizedes mérleg, megfelelő hitelesített súlyokkal — Jókai utca 5. Goldberger. 8690

Külföldi nyelvtanár ad angol, francia, német órákat jutányos áron str. Paris 4. (volt Zsidótemplom utca). 8675

Zsidó fiatalember lakást kap Egyetem-u. 5. a. 8.

Hat használt 25 literes tejszanna eladó. Értekezni özv. Jacobiné, Cal. Reg. Ferd 67.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Magyar Színház heti műsora

Vasárnap d. u. 3 órákor: A bityár kendője [Méréselt helyarátkkal, sorozat 98]

Vasárnap este 6-kor: Függetlenség (Operettjüdság 9-adszer. Csak nagykorúak számára. Rendes helyarátkkal, sorozat 99)

Vasárnap este fél 9-kor: A waterlooi csata (Ujdság 3-adszor. Napi bérlet 83 szám A, premier helyarátkkal, sorozatszám 100)

Hétfő: A nótás kapitány (Ujdság 18-adszor, bérlet-szünetben, premiérehelyarátkkal, sorozat 101)

Kedd: A waterlooi csata [Premierbérlet 43 szám, sorozat 95, premiérehelyarátk. A péntekre váltott jegyek erre az elő dásra érvényesek]

Szerda: Nótáskapitány (19-adszer, részben új szereposztással, Halmos Mici v-négjátékával, premiérehelyarátkkal, bérlet-szünetben, sorozat 102)

MOZGÓK MŰSORA

Select-mozgó. Vasárnap, március 8. Leány-szöktetés akadályokkal. Nevettető filmbohózat 6 felvonásban. Főszerepben az ismert dán komikusok Patt és Pattachon.

Hétfő, március 9. Cyrano de Bergerac. Edmond Rostand, a halhatatlan francia író világhírű műve után, 9 felvonásban. Főszerepben Pierre Magnier.

Uránia-mozgó. Vasárnap, március 8. Magyar film. Egy fiúnak a fele. Szentimentális dráma 5 felvonásban, Mikezath Kálmán novellája után. Főszerepben Mattysovsky Ilona.

Hétfő, március 9. Premier. A sötétség hatalma. Szenzációs szentimentális dráma, 6 felvonásban, Tolstói Leo „A tévelygők kálváriája“ regénye után. Főszerepben: Germanova Mária és Wiruboff Péter.

Apolló-mozgó. Vasárnap, március 8. Premier. Japán film. Hajza a boldogság után. Hatalmas filmalkotás 6 felvonásban a Tibeti vadonokban. Főszerepben a híres japán művész Hara-Horo.

Hétfő, március 9. Az amazonok csapata. Szenzációs bűnügyi detektív-dráma 5 felvonásban, filmre alkalmazva Fantomas, a híres detektív emlékiratai után. Főszerepben Ralf Loer.

Hölgyeim! Tavaszi ujdonságok és selyem kalapok érkeztek óriási választékban az

„IDEAL“

kalapüzletbe, Cluj, Wesselényi-u. 8. (Gólyá-áruházal szemben). Feltünő olcsó árak. Átalakításokat modellek után vállalunk.

Ha művészi kivitelű fa-, vas- vagy réz-

butort, zongorát

akar venni, ne sajnálja az utat Marosvásárhelyre és tekintse meg a SZÉKELY ÉS RÉTI

ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV.-TÁRS. butortermeit, asztalosok furnárszükségleteiket legoicsóbban itt szerezhetik be

Március 8-án, vasárnap és a rákövetkező Purim napjaiban felkeresi Önt a Keren Kajemeth munkatársa,

Ha nem talál nák Önt otthon, úgy ne mulassza el adományát a Keren Kajemethre önként beküldeni!

hogy Purim alkalmából Erec Jiszraelben új föld vásárlására adományt adhasson. A Keren Kajemeth 150.000 dunam földön 40 zsidó falut és kolóniát létesített. A bevándorlóknak, akik letelepítésre várnak, csak úgy adhat földet, ha elegendő pénzzel rendelkezik.

Ezért támogassa a K. K. L.-t megfelelő adománnyal! Purim Palesztinái! Schlachmoneszért föld Erec Jiszraelnek!

Szerkesztőség hivatal és nyitva Cluj-Kolozsvár, S. Pop. (Brassai-)

Telefon: Szerkesztőség és kiadóhivatal Zs. N. Sz. —

Kéziratok kizárólag szerkesztőséghez kerülnek. Kéziratok adunk vissz

1925 március

Egy

Minden fél a kockavető játék idejében életre kicsire, nagyra minden egyes volt. Hámánál pedig: huszár

Ez a fél ez zsidóság történet zsidóság a pus fél sékelt aján építésére. Egy után, a nép m fél sékel, a sz magyarázza a tétet. Igen, ez a kockavető

Régi kockavető zünk meg er vándorlás kes színe előtt né tól, melyet H véros király e hazard játék

Oh, zsidó annak utána Gyakran még ezer év galut kockán fordul totta is a tét mán, vagy a isteni rendelt gatta a kocka ha zsidó már árát: népünk nem lehetett késő ivadéko kén vallják ö

Titus ser minden hiáb megtartott b tikus ereje r volt az ister tetett, hogy

A kocka játék, újfajta vetéssel dö már nem hi dern játékok változatlanu játék a mi ben mind e lehet kiolva got. És metálnál, hol testvéreink ülik az asz ott ülhetne játékos társa bánják ök, maradása. I liók vannak türnek meg kenyér. És Hámánok talán arany üzlet. De dély, csak mert népel szenvedély csillog, ezü

A Mid építésére f ami az Ur tizezer ezü találtatott, fél sékelt a dásra érde még hossz zsidó népe